

**Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununda Değişiklik
Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Milli Eğitim, Kültür,
Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (1/617)**

Not: Tasarı, Başkanlıkça; tali olarak Plan ve Bütçe, esas olarak da Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonuna havale edilmiştir.

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

1/7/2008

Sayı: B.02.0.KKG.0.10/101-1611/2878

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milli Eğitim Bakanlığı'na hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'na 30/6/2008 tarihinde kararlaştırılan "Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan
Başbakan

GENEL GEREKÇE

Anayasamızın 130 uncu maddesinin birinci fıkrası; kamu tüzelkişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin kanunla kurulacağını hükme bağlamıştır. Aynı maddenin ikinci fıkrasında ise; Kanunda gösterilen usul ve esaslara göre, kazanç amacına yönelik olmamak şartı ile vakıflar tarafından, Devletin gözetim ve denetimine tabi yükseköğretim kurumlarının kurulabileceği hükmü yer almaktadır.

Yükseköğretim, maliyeti yüksek olan bir hizmettir. Bu hizmetin maliyetinin tamamına yakın bölümünün Devletçe karşılanması büyük boyutlarda maddî kaynak gerektirmektedir. Anayasamızın kazanç amacına yönelik olmamak koşuluyla vakıfların üniversite kurmalarına imkân sağladığından, yükseköğretim hizmetlerinin mali yükünün bir kısmının vakıflarca üstlenilmesinin devletin yükseköğretim alanındaki mali yükünü hafifleteceği değerlendirilmektedir. Aynı zamanda ülkemizde yükseköğretime olan talebin bir kısmının vakıf üniversitelerince karşılanacağı göz önüne alındığında, bu üniversitelerin önemi daha da artmaktadır.

Yaşadığımız dünya, özellikle 1980’li yıllardan itibaren çok hızlı bir değişim sürecine girmiştir. Önce ticaret daha sonra sermaye hareketlerinin serbestleşmesi ile başlayan bu değişim süreci, bilgisayar ve iletişim teknolojilerindeki baş döndürücü gelişmelerle büyük bir ivme kazanmıştır. Küreselleşme olarak adlandırılan bu süreç önce ekonomik alanda kendini göstermiş daha sonra sosyal ve kültürel alanda da etkili olmaya başlamıştır.

Böyle bir ortamda başlıca iki öge ön plana çıkmaktadır: insan ve bilgi. Bu iki ögeyi bir araya getirebilen ekonomiler kalkınma yarışında diğerlerine göre daha avantajlı duruma geleceklerdir. Bir yandan insanın siyasal, hukuksal ve sosyal alanda birey olarak önemi, diğer yandan da iyi eğitilmiş, bilgi teknolojilerini kullanabilen, üretkenliği yüksek, nitelikli işgücü olarak insan ögesinin kalkınma sürecindeki rolü artmaktadır. O halde bu iki ögeye ağırlık veren kalkınma stratejileri 21 inci yüzyılda başarılı olacaktır.

Türkiye çok genç nüfusa sahip olup bu genç nüfusun yükseköğretime önemli bir talebi bulunmaktadır. Kendi öz kaynakları ile kazanç amacı olmaksızın vakıflar tarafından kanunla kurulan kamu tüzel kişiliğine sahip vakıf üniversiteleri Türk yükseköğretiminin ayrılmaz bir parçası ve önemli bir bölümünü oluşturmaktadır.

Melikşah Üniversitesi adıyla Kayseri’de bir vakıf üniversitesi kurulmasının ülkemiz yükseköğretimine önemli bir katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Tasarı, bu amaçla hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Madde ile; Burç Eğitim, Kültür ve Sağlık Vakfı tarafından Melikşah Ünivesitesi adıyla Kayseri’de bir vakıf üniversitesi kurulması öngörülmektedir.

Madde 2- Yürürlük ve yürütme maddesidir.

Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu

*Türkiye Büyük Millet Meclisi
Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve
Spor Komisyonu
Esas No.: 1/617
Karar No.: 11*

14/7/2008

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milli Eğitim Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 1/7/2008 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan, Başkanlığınızca 3/7/2008 tarihinde tali komisyon olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen 1/617 esas numaralı “Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı”, Komisyonumuzun 10/7/2008 tarihli 12 nci toplantısında incelenip görüşülmüştür.

Toplantıya, Hükümeti temsilen Milli Eğitim Bakanı Hüseyin ÇELİK, Maliye Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı ile Yükseköğretim Kurulu yetkilileri katılmışlardır.

Bilindiği gibi, Anayasanın 130 uncu maddesinin birinci fıkrasına göre, kamu tüzel kişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin ancak kanunla kurulabileceği öngörülmüştür. Yükseköğretimin, eğitimin pahalı bir aşamasını oluşturması ve dolayısıyla Devletin bu alanda büyük miktarlarda maddi kaynak ayırmasını gerekli kılması karşısında, yine Anayasanın 130 uncu maddesinin ikinci fıkrası, kazanç amacına yönelik olmamak koşuluyla özel girişimciler hariç, vakıflar tarafından da Devletin gözetim ve denetimine tabi yükseköğretim kurumları kurulabileceği hükmü yer almaktadır. Vakıf yükseköğretim kurumlarının hangi usulde kurulacağı ise 4/11/1981 tarih ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunun ek 3’üncü maddesinde belirtilmiştir.

Tasarı ile; Kayseri’de Burç Eğitim, Kültür ve Sağlık Vakfı tarafından Melikşah Üniversitesi adıyla bir vakıf üniversitesi kurulmasının öngörüldüğü anlaşılmaktadır.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerde Hükümet temsilcisi Milli Eğitim Bakanı Hüseyin ÇELİK:

- Yükseköğretime olan talebin karşılanması, kalkınma planlarında yükseköğretim için hedeflenen okullaşma oranına ulaşılması ve devlet üniversitelerinin üzerindeki kontenjan baskısının azaltılması açısından önemli bir görev üstlenen vakıf üniversitelerinin kurulmasının desteklenmesi gerektiğini ifade etmiştir.

- Ülkemizde 94’ü Devlet, 33’ü vakıf olmak üzere toplam 127 üniversitenin bulunduğunu, 2006 yılından bugüne 41’i Devlet ve 10’u vakıf olmak üzere 51 üniversite kuruluşunun tamamlandığını, bunun dışında yeni 3 vakıf üniversitesinin de kurulma aşamasında olduğunu böylelikle vakıf üniversitelerinin sayısının giderek artacağını, kurulmayı bekleyen çok sayıda vakıf üniversitesinin bulunduğunu, bu Tasarırı önemli kılan özelliğinin de İstanbul, Ankara ve İzmir dışında bir taşra ilinde vakıf üniversitesinin kurulmasının öngörülmüş olması olduğunu, bu sayede yükseköğretimin Anadolu’ya bir yelpaze şeklinde yayılacağını bu nedenle Tasarının desteklenmesi gerektiğini ifade etmiştir.

- Üniversitelerin evrensel bir boyutunun bulunduğunu, günümüzde bacasız sektör olarak kabul edildiğini, İngiltere gibi bazı ülkelerin bu sektörden büyük kazanç sağladıklarını, Türkiye’de, gerek köklü devlet üniversiteleri gerek varlıklı vakıf üniversitelerinin bulunduğunu, bu üniversitelerinin dünya birikiminden yararlanmasının sağlanması gerektiğini, yurt dışından da öğrenci alımlarının artırılması gerektiği ve bunun doğal sonucu olarak da ülkenin tanıtımına olumlu katkı yapacağını belirtmiştir.

- Vakıf üniversitelerinin kuruluşunda, Devlet bütçesine bir yük oluşturmadıklarını, bununla birlikte yükseköğretime olumlu bir katkı sağladıklarını, Türk yükseköğretimine ilk kez 1984’de giren vakıf üniversitelerinin zaman içerisinde, artan sayıları ve büyüyen öğrenci kapasiteleriyle Devlet üniversiteleri yanında yerlerini aldıklarını ifade etmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı: 270)

- Her yıl yurt dışına gönderilen 1000 öğrenciden eğitimlerini başarıyla bitirip dönenlerden yeni kurulan devlet üniversitelerinde görevlendirdiklerini, 18/6/2008 tarih ve 5772 sayılı Kanun ile Yükseköğretim Kuruluna akademik personelin yetiştirilmesi için büyük bir kaynağın aktarıldığını, GAP projesi kapsamında bölgede bulunan üniversitelere büyük bir ekonomik kaynağın aktarılacağını, ayrıca özelleştirmelerden alınan payla üniversitelere önemli bir kaynağın aktarıldığını ifade etmiştir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerde söz alan üyelerimiz şu görüşleri ifade etmişlerdir:

- Üniversite kuracak vakıfların, faaliyetleri, mali ve maddi yeterlikleri ile inşaat ve alt yapı çalışmalarının ayrıntılı bir şekilde denetlenmesi gerektiği şeklinde eleştiriler yapılmıştır.

- Ekonomik ve akademik kadro açısından kendi kendine yetecek durumda olan vakıflara üniversite kurma hakkının verilmesi gerektiği, vakıf üniversitelerinde kurulacak fakültelere dikkat edilmesi gerektiği, yeterli akademik kadro oluşturmadan hukuk ve tıp gibi fakültelerinin kurulmasının risk teşkil edeceğini ifade etmişlerdir.

- Üniversite öğrencilerinin barınabilecekleri yurtların yapılması gerektiği, özellikle taşra illerindeki üniversite öğrencilerinin barınma konusunda çok sıkıntı yaşadıklarını belirtmişlerdir.

- Ülkemizde, öğrenci kapasitesi ve eğitim kurumları itibarıyla çok büyük üniversitelerin bulunduğu, bu tür üniversitelerin bölünerek ayrı ayrı birer üniversite haline getirilmesinin daha doğru olacağını söylemişlerdir.

- Devlet üniversiteleri ile vakıf üniversiteleri arasında haksız bir rekabetin söz konusu olduğunu, vakıf üniversitelerine yapılan ödemeler üzerinde %18 oranında KDV'nin alındığını, oluşan bu eşitsizliğin giderilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir.

- Üniversite sayısının artırılması kadar üniversitelerin akademik altyapılarının güçlendirilmesinin ve ihtiyaçlarının karşılanmasının da büyük önem arz ettiği ifade edilmiştir.

Açıklanan görüşler ve yapılan eleştiri ve önerilere, Hükümet adına Milli Eğitim Bakanı Hüseyin ÇELİK tarafından yapılan tamamlayıcı açıklamada:

- Toplumsal dönüşümü sağlamak ve çağdaş uygarlığı yakalamak yolunda toplumumuzun, başta yükseköğretim olmak üzere genel anlamda eğitim ihtiyacının karşılanmasının büyük önem arz ettiğini, bu doğrultuda devlet, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları eliyle eğitim hizmetlerini geliştirme çalışmalarının birlikte yürütülmesi gerektiğini belirtmiştir.

- Vakıfların hangi işlemlerle kurulduğu ve nasıl denetlendiği konusunun mevzuatımızda belli olduğunu, suç işleyen vakıflara gerekli kurumlar tarafından yasal yaptırımın yapıldığını, bu kapsamda iş adamlarına ve vakıflara güvenilmesi gerektiğini, niyet okuma ile hareket edilmesinin doğru olmadığını ifade etmiştir.

- Türkiye’de örgün yükseköğretimde 1,5 milyon öğrencinin bulunduğunu, bunlardan 700 bini- nin yurtdışı kalma durumunda bulunduğunu, Kredi Yurtlar Kurumunun şu an 200 bin kişiye yetecek kadar yurt kapasitesinin bulunduğunu, bazı illerde talep yetersizliği nedeniyle yurtların ancak kapasitesinin %75 oranında kullanıldığını ifade etmiştir.

- Hükümet olarak yabancı dil eğitimine destek verdiklerini, ancak buna karşın yabancı dilde eğitime olumlu bakmadıklarını, Türkiye’de 13’ü İngilizce ve 1’i Fransızca olmak üzere 14 üniversitenin yabancı dilde eğitim yaptığını ifade etmiştir.

- Büyük üniversitelerin bölünerek farklı üniversitelere ayrılmasını uygun bulduklarını, bu kapsamda, İstanbul, Marmara, Selçuk ve Gazi üniversitelerinin bölünmesinin doğru olacağını belirtmiştir.

- Merkezi yönetim bütçesinden vakıf üniversitelerine çok zor şartlarda yardım yapıldığını, bu bağlamda 2008 yılında vakıf üniversitelerine 15 trilyon tahsis edildiğini, vakıf üniversitelerine ancak kuruluşlarından 2 yıl sonra ekonomik yardım yapılabilindiğini, yapılan yardımın da vakıf bütçesinin % 5'ini aşamayacağını ifade etmiştir.

- Devlet üniversiteleri ile vakıf üniversiteleri arasında haksız rekabete konu olan KDV'nin kaldırılması düşüncesine kendilerinin de katıldıklarını, aslında eğitimden hiçbir verginin alınmaması gerektiğini söylemiştir.

- Avrupa Birliği'nin üniversite değişim programı olan "Erasmus" benzeri bir modelin Türkiye'deki üniversiteler arasında da uygulanması için çalışmaların yapıldığını, bu projeye taşra üniversiteleri ile Büyükşehirlerdeki köklü devlet üniversiteleri ve varlıklı vakıf üniversiteleri arasındaki ilişkilerin gelişeceğini ifade etmiştir.

Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerin ardından, Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek, Tasarının maddelerinin görüşülmesine geçilmesi kararlaştırılmıştır. Tasarı metni üzerindeki kabul ve değişiklikler sırası ile aşağıda açıklanmıştır:

Tasarının çerçeve 1 inci maddesi, alınan redaksiyon yetkisi çerçevesinde 2547 sayılı Kanunun kabul tarihi belirtilmek suretiyle kabul edilmiştir.

Tasarının yürürlük ve yürütme maddeleri aynı çerçeve maddede düzenlenmiştir. Ancak, 23/5/1928 tarih ve 1322 sayılı "Kanunların ve Nizamnamelerin Sureti Neşir ve İlanı ve Meriyet Tarihi Hakkında Kanunun" 3 üncü maddesi yürürlük maddesi zorunluluğunu getirmemekle birlikte, günümüze kadar gelen uygulamada, yürürlük ve yürütme maddeleri ayrı maddelerde düzenlenmiştir. Yürürlük ve yürütme maddelerini tek maddede düzenlemenin kanun yapım tekniği açısından uygun olmayacağı düşüncesine ve Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin bugüne dek olan uygulamasının sürdürülmesi gerekçesiyle, yürürlük maddesi çerçeve 2 nci ve yürütme maddesi de çerçeve 3 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

Tasarının tümü oya sunulmuş ve Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Üye
<i>Mehmet Sağlam</i>	<i>Necat Birinci</i>	<i>Avni Erdemir</i>
Kahramanmaraş	İstanbul	Amasya
Üye	Üye	Üye
<i>Ahmet Duran Bulut</i>	<i>Fetani Battal</i>	<i>Cemal Taşar</i>
Balıkesir	Bayburt	Bitlis
Üye	Üye	Üye
<i>Beytullah Asil</i>	<i>Fatma Nur Serter</i>	<i>Necla Arat</i>
Eskişehir	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Avni Doğan</i>	<i>Fikri Işık</i>	<i>Sami Güçlü</i>
Kahramanmaraş	Kocaeli	Konya
Üye	Üye	Üye
<i>Akif Akkuş</i>	<i>Ömer İnan</i>	<i>İbrahim Mete Doğruer</i>
Mersin	Mersin	Osmaniye

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI TEŞKİLATI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- 28/3/1983 tarihli ve 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununa aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Melikşah Üniversitesi

EK MADDE 106– Kayseri’de Burç Eğitim, Kültür ve Sağlık Vakfı tarafından 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun vakıf yükseköğretim kurumlarına ilişkin hükümlerine tabi olmak üzere, kamu tüzel kişiliğine sahip Melikşah Üniversitesi adıyla yeni bir vakıf üniversitesi kurulmuştur.

Bu Üniversite, Rektörlüğe bağlı olarak;

- a) Fen-Edebiyat Fakültesinden,
 - b) İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinden,
 - c) Mühendislik-Mimarlık Fakültesinden,
 - ç) Hukuk Fakültesinden,
 - d) Sosyal Bilimler Enstitüsünden,
 - e) Fen Bilimleri Enstitüsünden,
- oluşur.”

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer ve hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

MİLLÎ EĞİTİM, KÜLTÜR, GENÇLİK VE SPOR KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI TEŞKİLATI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1 - 28/3/1983 tarihli ve 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununa aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Melikşah Üniversitesi

EK MADDE 106– Kayseri’de Burç Eğitim, Kültür ve Sağlık Vakfı tarafından 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun vakıf yükseköğretim kurumlarına ilişkin hükümlerine tabi olmak üzere, kamu tüzel kişiliğine sahip Melikşah Üniversitesi adıyla yeni bir vakıf üniversitesi kurulmuştur.

Bu Üniversite, Rektörlüğe bağlı olarak;

- a) Fen-Edebiyat Fakültesinden,
 - b) İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinden,
 - c) Mühendislik-Mimarlık Fakültesinden,
 - ç) Hukuk Fakültesinden,
 - d) Sosyal Bilimler Enstitüsünden,
 - e) Fen Bilimleri Enstitüsünden,
- oluşur.”

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

C. Çiçek

Devlet Bakanı

M. Aydın

Devlet Bakanı

N. Çubukçu

Adalet Bakanı

M. A. Şahin

Dışişleri Bakanı

A. Babacan

Bayındırlık ve İskân Bakanı

F. N. Özak

Tarım ve Köyişleri Bakanı

M. M. Eker

En. ve Tab. Kay. Bakanı

M. H. Güler

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

H. Yazıcı

Devlet Bakanı

M. Başesgioğlu

Devlet Bakanı

M. Şimşek

Millî Savunma Bakanı

M. V. Gönül

Maliye Bakanı

K. Unakıtan

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

F. Çelik

Kültür ve Turizm Bakanı

E. Günay

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

N. Ekren

Devlet Bakanı

K. Tüzmen

Devlet Bakanı

M. S. Yazıcıoğlu

İçişleri Bakanı

B. Atalay

Millî Eğitim Bakanı

H. Çelik

Ulaştırma Bakanı

B. Yıldırım

Sanayi ve Ticaret Bakanı V.

M. H. Güler

Çevre ve Orman Bakanı

V. Eroğlu